

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Michálíka a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na verejnom zasadnutí konanom 2. februára 2012 v Bratislave v trestnej veci obvineného **P. J.** pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. a iné, o dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5To 29/2010, z 15. júla 2010 podľa § 384 ods. 1, § 385 ods. 1, § 386 ods. 1, ods. 2, § 388 ods. 1 Tr. por. po zistení dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Po zistení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5To 29/2010 z 15. júla 2010

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 41 ods. 2 Tr. zák. v prospech obv. P. J..

Napadnutý rozsudok **sa z r u š u j e a z r u š u j ú s a** aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Nitre **sa p r i k a z u j e**, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra rozsudkom, sp. zn. 6T 215/2009, z 25. marca 2010 uznal obvineného vinným zo spáchania :

- prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ (s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/, § 139 ods. 1 písm. c/ a § 127 ods. 4/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že :

1/ v presne nezistenom čase v období od marca roku 2006 do 23. januára 2008 v N. svojej družke poškodenej D. S., s ktorou žil v spoločnej domácnosti, viackrát vulgárne nadával a vyhrážal sa jej zabitím takým spôsobom, že to u nej vzbudilo dôvodnú obavu o svoje zdravie a život;

- zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ (s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c/ a § 127 ods. 4/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že :

2/ v presne nezistenom čase v období na jar v roku 2006 sa svojej družke poškodenej D. S., s ktorou žil v spoločnej domácnosti vyhrážal, že si kúpi bejzbalovú palicu, s ktorou jej doláme nohy, roztlačie hlavu a zbije ju, prípadne jej kolegov, pokiaľ sa s nimi neprestane stýkať, v dôsledku čoho poškodená takéto styky obmedzila;

- zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že :

3/ dňa 23. januára 2008 v N. na B. ul. č. X. v byte matky poškodenej V. D. zavolať svoju družku poškodenú D. S., s ktorou žil v spoločnej domácnosti, na kávu do mesta a keď odmietla, vytiahol z vrečka vetrovky chirurgický skalpel, priložil ho poškodenej D. S. na krk a povedal jej, že keď s ním nepôjde na kávu von do mesta, tak ju zabije a podreže ako špinavého psa, pričom matke poškodenej sa podarilo odtiahnuť ruku obvineného so skalpelom a zať poškodenej P. L. obžalovaného od poškodenej odtlačil;

- prečinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že :

4/ v presne nezistenom čase v podvečerných až večerných hodinách v období na jar roku 2006 v N. na železničnej stanici obvinený prišiel s osobným motorovým vozidlom pre svoju družku poškodenú D. S., s ktorou žil v spoločnej domácnosti, ktorá sama nastúpila do vozidla s tým, že ju odvezie domov, túto silno chytil a držal jednou rukou za jej ruku a druhou rukou viedol vozidlo a to celú cestu na štrkovisko v obci K., čo trvalo asi pol hodinu, pričom jej povedal, že ju tam utopí a na jej prosby, aby to nerobil, potom poškodenú pustil a následne ju odviezol domov;

- prečinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že :

5/ dňa 25. januára 2008 v čase asi o 17.00 hod. pri vchode do bytového domu na J. ul. č. X. v N. chytil poškodenú D. S. za ruky spredu a odtiahol ju k jeho motorovému vozidlu, cez dvere spolujazdca ju hodil na sedadlo spolujazdca a keď sa snažila vystúpiť, tlačil ju dovnútra až smerom k volantu a jednou rukou jej tlačil hlavu o volant, pričom sa jej vyhrážal zabitím, a po chvíli, a po chvíli sa poškodenej podarilo vyšmyknúť a zo strachu ušla do svojho bytu;

- zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ (s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c/ a § 127 ods. 4) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že :

6/ dňa 25. januára 2008 v čase okolo 17.10 hod. pri vchode do bytového domu na J. ul. č. X. v N. potom ako poškodená D. S. ušla z vozidla obžalovaného do svojho bytu, kde sa zamkla, obžalovaný stál pod jej oknom a kričal na ňu, aby nevychádzala z bytu, lebo keď vyjde von, tak ju zabije.

Za uvedené zločiny a prečiny prvostupňový súd uložil obvinenému podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák., po zistení príťažujúcej okolnosti uvedenej v § 37 písm. h/ Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody pätnásť rokov a jeden mesiac.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste uložený obvinenému skorším rozsudkom Okresného súdu v Galante, sp. zn. 2T 160/2007, zo dňa 22. mája 2008, právoplatným dňa 22. mája 2008 ako i výrok o treste uložený obvinenému skorším Trestným rozkazom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21T 85/2008, zo dňa 27. júna 2008, právoplatným dňa 22. mája 2009, doručený obvinenému dňa 11. mája 2009, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd uložil obvinenému trest prepadnutia vecí a to jeden kus mobilného telefónu zn. Nokia 3510i i s batériou, IMEI: X. so SSIM kartou č. X.-X. a jeden kus chirurgický skalpel.

Podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. vyslovil, že vlastníkom prepadnutých vecí sa stal štát.

Podľa § 73 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v spojení s § 74 ods. 1 Tr. zák. mu uložil ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 78 ods. 1 Tr. zák. mu uložil ochranný dohľad v trvaní dvoch rokov.

Na základe podaného odvolania obvineného Krajský súd v Nitre podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a vo výroku o uloženom ochrannom dohľade a podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. (po nezistení žiadnej poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 Tr. zák. ani priťažujúcej okolnosti uvedenej v § 37 Tr. zák.), § 41 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil obvinenému úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 7 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. sa na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. uložil obvinenému trest prepadnutia vecí a to jeden kus mobilného telefónu značky Nokia 3510i s batériou, IMEI: X. s SIM kartou číslo X.-X. a jeden kus chirurgický skalpel.

Podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. vyslovil, že vlastníkom prepadnutých vecí sa stal štát.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste uloženým obvinenému P. J. skorším :

- rozsudkom Okresného súdu Galanta z 22. mája 2008, sp. zn. 2T 160/2007 (právoplatný 22. mája 2008),

- trestným rozkazom Okresného súdu Nitra z 27. júna 2008, sp. zn. 21T 85/2008 (obvinenému doručený 11. mája 2009 a právoplatný 22. mája 2009),

ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky podala dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5To 29/2010, z 15. júla 2010, na základe podnetu námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa § 369 ods. 1 Tr. por. z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. Najskôr v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedla aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., svoje pochybenie opravila podaním z 12. augusta 2011.

V písomných dôvodoch dovolania uviedla, že podáva dovolanie proti výroku o treste rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5To 29/2010, z 15. júla 2010 z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (opravené na § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.), pretože týmto výrokom bol porušený zákon v ustanovení § 41 ods. 2 Tr. zák. v prospech obvineného P. J..

Z trestných činov, za ktoré krajský súd ukladal obv. P. J. trest, je najprísnejšie trestný obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 4 Tr. zák., za ktorý Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody od 10 rokov do 15 rokov.

V zmysle § 41 ods. 2 Tr. zák. sa horná hranica trestnej sadzby za tento trestný čin zvýši použitím tzv. asperačnej zásady na 20 rokov. Horná polovica takto určenej trestnej sadzby je potom 15 rokov.

Krajský súd v Nitre mal obv. P. J. ukladať trest odňatia slobody v rozmedzí od 15 rokov do 20 rokov. Trest odňatia slobody, ktorý mu krajský súd uložil, teda 12 rokov a 7 mesiacov, je teda nižší, ako ten, ktorý by mu mal byť za správnej aplikácie § 41 ods. 2 Tr. zák. uložený.

Krajský súd pri rozhodovaní o treste síce zvyšoval trestnú sadzbu podľa § 41 ods. 2 Tr. zák., avšak nesprávne aplikoval neaktuálne rozhodnutie R 30/1964. Toto rozhodnutie vychádzalo pri určovaní zvýšených hraníc trestných sadzieb z maximálnej možnej hornej hranice trestnej sadzby 15 rokov, ktorú ustanovoval predchádzajúci Trestný zákon č. 140/1961 Zb. v ust. § 42 ods. 2. Nový Trestný zákon č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov už takéto obmedzenie nestanovuje.

Vyššie uvedeným porušením zákona je daný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. – bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky

1/ podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5To 29/2010 z 15. júla 2010 vo výroku o treste bol porušený zákon v ustanovení § 41 ods. 2 Tr. zák. v prospech obv. P. J.,

2/ podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5To 29/2010 z 15. júla 2010 vo výroku o treste zrušil, zrušil aj ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad,

3/ podľa § 380 ods. 2 Tr. por. rozhodol o väzbe obv. P. J.,

4/ podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Nitre prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu ministerky spravodlivosti sa vyjadrila Generálna prokuratúra Slovenskej republiky a navrhla dovolaniu v celom rozsahu vyhovieť, pretože uložením trestu mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby došlo k naplneniu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Obvinený vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že súdy v jeho prospech nevyhodnotili poľahčujúce okolnosti, že sa priznal k spáchaniu trestných činov a úprimne ich oľutoval. Podľa jeho názoru súd nezískal žiadne dôkazy, že sa skutok stal, a preto ho mal spod obžaloby oslobodiť. Navrhol, aby vo veci boli vypracované nové znalecké posudky znalcami z odboru psychológie a psychiatrie na poškodenú a na neho. Navrhol, že sa dobrovoľne podrobí vyšetreniu na detektore lži.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 Tr. por., veta prvá, keďže ministerka spravodlivosti pred podaním dovolania využila svoje právo podať riadny opravný prostriedok a bolo o ňom rozhodnuté.

Po zistení, že niet žiadneho zákonného dôvodu pre odmietnutie dovolania na neverejnom zasadnutí podľa § 382 Tr. por., preskúmal v zmysle § 384 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo, so zameraním na dôvod dovolania podľa § 371 a § 374, ktorý je uvedený v dovolaní (v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. je ním dovolací súd viazaný), pričom dospel k záveru, že ministerkou spravodlivosti uvedený dovolací dôvod je opodstatnený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody mimo sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie maximálnej povolenej výmery trestu.

Podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. ak súd odsudzuje páchatel'a za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný. Popri treste prípustnom podľa takého zákonného ustanovenia možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak jeho uloženie by bolo odôvodnené niektorým zo zbiehajúcich sa trestných činov. Ak sú dolné hranice trestných sadzieb trestov odňatia slobody rôzne, je dolnou hranicou úhrnného trestu najvyššia z nich.

Podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu; súd uloží páchatel'ovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať dvadsaťpäť rokov a pri mladistvých trestnú sadzbu uvedenú v § 117 ods. 1 alebo 3. Popri treste odňatia slobody možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov.

Podľa § 42 ods. 1 Tr. zák. ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

Obvinenému P. J. súdy ukladali trest podľa zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný. Najprísnejšie trestným je obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 4 Tr. zák., za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody od 10 rokov do 15 rokov.

Po splnení podmienky v ustanovení § 41 ods. 2 Tr. zák. je zvýšená horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. 20 rokov. Hornú hranicu trestnej sadzby krajský súd vypočítal v súlade so zákonom.

Dolná hranica hornej polovice zvýšenej trestnej sadzby sa vypočíta tak, že k hornej hranici zvýšenej trestnej sadzby sa pripočíta dolná hranica trestnej sadzby, ktorá je u trestného činu podľa § 221 ods. 4 10 rokov. Polovica tohto súčtu je dolná hranica hornej polovice zvýšenej trestnej sadzby ($20+10=30$, $30:2=15$).

Dolná hranica hornej polovice zvýšenej trestnej sadzby u trestného činu podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. je 15 rokov.

Krajský súd v Nitre pri výpočte trestnej sadzby (podľa výpočtu uvedeného v predchádzajúcom odseku) pochybil v tom, že prijal záver, že horná hranica zvýšenej trestnej sadzby je obmedzená 25 rokmi. Tento záver nie je správny a ustanovenie obmedzenia hornej hranice zvýšenej trestnej sadzby, ktorá nesmie prevyšovať 25 rokov a pri mladistvých trestnú sadzbu uvedenú v ustanovení § 117 ods. 1 alebo ods. 3 sa vzťahuje na uloženie trestu.

Nie sú preto opodstatnené tvrdenia uvedené v dovolaní ministerky spravodlivosti v odôvodnení na str. 6 (5. odstavce), že krajský súd pri rozhodovaní o treste síce zvyšoval trestnú sadzbu podľa § 41 ods. 2 Tr. zák., avšak nesprávne aplikoval neaktuálne rozhodnutie R 30/1964. Toto rozhodnutie vychádzalo pri určovaní zvýšených hraníc trestných sadzieb z maximálnej možnej hornej hranice trestnej sadzby 15 rokov, ktorú ustanovoval predchádzajúci Trestný zákon č. 140/1961 Zb. v ust. § 42 ods. 2. Nový Trestný zákon č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov už takéto obmedzenie nestanovuje.

Tvrdenie ministerky vyvracia odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu, v ktorom sa konštatuje, že rešpektuje aj obmedzenie hornej hranice zvýšenej hranice trestnej sadzby na 25 rokov. K pochybeniu došlo v tom, že krajský súd ustálil maximálny možný výpočet hornej hranice zvýšenej trestnej sadzby na 25 rokov, namiesto toho aby túto hranicu rešpektoval pre maximálnu možnú výmeru uloženého trestu. Aj keď odôvodnenie ministerky spravodlivosti bolo v rozpore so zistenými skutočnosťami a dôvodmi odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolanie bolo dôvodné, pretože Krajský súd v Nitre v rozhodnutí, sp. zn. 5To 29/2010, z 15. júla 2010

uložil obvinenému P. J. trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí vyslovil, že po zistení dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. bol rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5To 29/2010, z 15. júla 2010, porušený zákon v ustanovení § 41 ods. 2 Tr. zák. v prospech obvineného P. J..

Z horeuvedených dôvodov zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a zrušil aj ďalšie rozhodnutie na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Nitre prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 2. februára 2012

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Daniel Hudák

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová